

Савчук С. В.

викладач кафедри фінансів

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ

Головною метою ефективної організації бюджетного планування є створення та забезпечення умов, що необхідні для реалізації визначених завдань і пріоритетів бюджетної політики держави. Досягнення поставлених завдань повинно відбуватися виходячи із прийнятої методології планування, що сприяє здійсненню відлагодженого процесу бюджетного планування.

Важливою складовою методології планування, в тому числі бюджетного, є принципи планування, під якими розуміються основоположні засади, покладені в основу формування та організації розробки планового документа в залежності від умов розвитку економіки держави. Тому базою для визначення даних принципів повинні служити об'єктивні економічні закони і принципи ринкової економіки, тенденції та закономірності її розвитку, що і визначають особливості функціонування бюджетної системи країни.

Аналіз принципів бюджетного планування, які відзначають у своїх дослідженнях російські і українські вчені, дає можливість систематизувати і виділити найважливіші з них, які притаманні бюджетному плануванню як на державному, так і на місцевому рівні. До таких принципів доцільно віднести: самостійність, науковість, об'єктивність, ефективність, гласність.

Самостійність бюджетного планування на різних рівнях бюджетної системи, в першу чергу, передбачає законодавчо затверджене право органів державної влади і місцевого самоврядування, як суб'єктів бюджетного планування, самостійно розробляти відповідні бюджети. При цьому, основою для реалізації даного принципу повинні бути законодавчо визначені власні, закріплені і регулюючі доходи бюджетів з відповідними повнова-

женнями щодо їх формування на кожному рівні бюджетної системи. Самостійність бюджетного планування означає право органів державної влади і органів місцевого самоврядування на власний розсуд визначати напрями використання ресурсів бюджету.

Науковість бюджетного планування передбачає реальність бюджетного планування, проведення розрахунків на основі науково-обґрунтованих норм і нормативів. Принцип науковості бюджетного планування надзвичайно широкий за своїм змістом, проте головним його критерієм є розробка бюджетів відповідно до об'єктивних економічних законів, реальних умов стану економіки, цілей і завдань держави на відповідних етапах її розвитку, в тому числі бюджетної політики як держави, так і регіону.

Враховуючи вищезазначене, доцільно виділити принцип об'єктивності, який визначає формування відповідних бюджетів на основі реальних показників економічного і соціального розвитку держави та окремих регіонів на підставі офіційних даних центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів державної статистики та інших.

Принцип ефективності передбачає визначення оптимальної структури джерел формування бюджетних ресурсів, визначення напрямків їх раціонального використання з метою забезпечення соціально-економічного розвитку як держави загалом, так і всіх регіонів і територіальних громад.

Принцип гласності бюджетного планування забезпечує повну відкритість для суспільства і засобів масової інформації процесу розробки бюджетів, розгляду і затвердження, в тому числі висвітлення проблемних питань, наявних розбіжностей у позиціях законодавчих та виконавчих органів влади, а також органів місцевого самоврядування.

На наш погляд, саме вказані принципи певною мірою характеризують ті основні засади, які покладаються в основу бюджетного планування. Саме їх практичне застосування дає можливість забезпечити ефективну організацію бюджетного планування, в тому числі на місцевому рівні.